

Role of Sexual Satisfaction, Spiritual Health, Psychological Distress and Self- Esteem in Marital Commitment of Women's with Veteran Husbands

ARTICLE INFO

Article Type

Original Research

Authors

Showani E.* MSc,
Zahrakar K.¹ PhD,
Ghasemi Jobaneh R.¹ MSc,
Dargahi Sh.¹ MSc

How to cite this article

Showani E, Zahrakar K, Ghasemi Jobaneh R, Dargahi Sh. Role of Sexual Satisfaction, Spiritual Health, Psychological Distress and Self- Esteem in Marital Commitment of Women's with Veteran Husbands. Iranian Journal of War & Public Health. 2015;7(2):99-105.

*Counseling Department, Psychology & Educational Sciences Faculty, Kharazmi University, Tehran, Iran
¹Counseling Department, Psychology & Educational Sciences Faculty, Kharazmi University, Tehran, Iran

Correspondence

Address: Faculty of Psychology & Educational Sciences, Kharazmi University, Hesarak, Karaj, Iran
Phone: +98 1333841613
Fax: +98 1333841613
s.showani@yahoo.com

Article History

Received: January 23, 2015
Accepted: April 6, 2015
ePublished: April 20, 2015

ABSTRACT

Aims Marital commitment is one of the effective factors in increasing the quality of life among married people. The aim of current research was to analyze the role of sexual satisfaction, spiritual health, psychological distress and self-esteem in marital commitment of women with veteran husbands.

Instrument & Methods In this correlative research, 120 women of Piranshahr City, Iran, who had veteran husbands were selected by available sampling method in summer 2014 and were responded to the marital commitment, sexual satisfaction, spiritual wellbeing, DASS-21 and self-esteem questionnaires. The gathered data were analyzed by Pearson correlation coefficient and stepwise regression in SPSS 18 software.

Findings There was a negative and significant relationship between psychological distress and marital commitment ($p < 0.01$). Also the relation between self-esteem, spiritual health, and sexual satisfaction with marital commitment were positive and significant ($p < 0.01$). According to the stepwise regression analysis, the predictive variables could significantly predict 37% of variance of marital commitment.

Conclusion Psychological distress, self-esteem, spiritual health and sexual satisfaction have an important role in marital commitment.

Keywords Marriage; Veterans Health; Spouses

CITATION LINKS

[1] Mental health in group of war veterans and ... [2] Comparison the general health of veterans in ... [3] Influence of individual, familial and socioeconomic factors on ... [4] Church attendance and marital commitment beliefs of ... [5] Testing the investment model of relationship ... [6] The conceptualization of marital commitment ... [7] Mediating role of conflict resolution styles on ... [8] Surveying the relation between sexual ... [9] Relationship satisfaction and sexual ... [10] Relative income and marital happiness among ... [11] Sexual pleasure as a human right: harmful or ... [12] Sexual compatibility and sexual functioning in ... [13] Relation between spiritual intelligence and ... [14] Relationships Between Spiritual Quotient and ... [15] Examine the spiritual health relationships and ... [16] The impact of spiritual wellbeing and coping strategies on ... [17] Spiritual behaviors and relationship ... [18] Alteration of mood state after a single bout of ... [19] Investigation into the role of ... [20] The relation of psychological wellbeing and ... [21] The study of relationship between ... [22] A survey on relationships between mental ... [23] Marital satisfaction, job satisfaction and psychological health of secondary school teachers in ... [24] Differential infidelity patterns among the ... [25] Self-esteem in ... [26] Embracing the bitter ... [27] Relationships between self-esteem and marital ... [28] The relationships between self-esteem, emotional reactions and ... [29] Does low self-esteem predict depression and ... [30] Sample size estimation: how many individuals should be ... [31] A survey on relationship between spiritual wellbeing and ... [32] Validation of depression anxiety and ... [33] The role of news source on individuals persuasion with ... [34] The relationship between marital and sexual satisfaction among ... [35] The association between satisfaction and ... [36] Assessing commitment in personal ... [37] Gender, control, and marital ... [38] Religious participation and ... [39] Marital happiness and marital stability ... [40] Marital conflict, depressive symptoms, and functional ...

نقش رضایت جنسی، سلامت معنوی، پریشانی روان‌شناختی و عزت نفس در تعهد زناشویی زنان دارای همسر جانباز

مقدمه

زندگی زناشویی همواره بر وفق مراد نیست، مشکلات مختلف می‌توانند به‌طور ناگهانی یا مزمن نظام خانواده را تهدید کنند. برای مثال، وقتی یکی از همسران دچار یک بیماری جسمانی سخت می‌شود، ممکن است که خانواده از جوانب دیگر مانند اقتصادی و روان‌شناختی نیز تحت فشار قرار گیرد و معمولاً بار این فشارها بر دوش همسران است. برخی خانواده‌ها که شاید تعداد آنها در ایران کم هم نباشد، با وجود سال‌های زیادی که از جنگ تحمیلی می‌گذرد، هنوز هم با پیامدهای منفی آن دست به‌گریبانند. جراحات و جانبازی همسر، یکی از اینهاست. این گروه به‌جز مشکلات جسمانی شدید و نیاز به مراقبت‌های ویژه از مشکلات روان‌شناختی نیز رنج می‌برند و نه تنها خود از کیفیت زندگی پایینی برخوردارند، بلکه همسران آنها نیز دچار همین معضل هستند [۱، ۲]. در حالی که افراد جانباز به‌شدت به حمایت، مراقبت و دلسوزی همسر خود نیازمندند و چه‌بسا ناسازگاری و عدم همفکری و همراهی همسر مشکلات آنها را تشدید کند [۳]. در واقع، ماندن همسر در کنار فرد جانباز و تعهد او به زندگی خانوادگی می‌تواند این شرایط تنش‌زا را تا حدود زیادی آسان کند.

تعهد زناشویی به‌عنوان یکی از عناصر مهم ازدواج سالم و رضایت‌بخش شناخته شده است [۴] و افراد متعهد دیدگاه بلندمدتی نسبت به ازدواج خود اتخاذ می‌کنند [۵]. در واقع، رابطه زناشویی نوعی تعهد می‌طلبد که بسیار جدی‌تر از تعهد در روابط دیگر است و خود زوجها گزارش می‌کنند که تعهد یک عامل محوری برای موفقیت در ازدواج است [۶]. جانسون مدلی اجتماعی را ارایه داد که در آن تعهد زناشویی به‌صورت سه نوع مستقل تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری مطرح شده است. تعهد شخصی به‌معنای علاقه و تمایل فرد برای تداوم رابطه زناشویی است. تعهد اخلاقی بیانگر وفاداری اخلاقی فرد به تداوم رابطه است و تعهد ساختاری نیز به موانع و محدودیت‌های موجود در ترک یک رابطه و احساس اجبار به تداوم آن رابطه اشاره دارد [۷].

یکی از متغیرهایی که می‌تواند تاثیر بسزایی در افزایش کیفیت زندگی زناشویی و به‌تبع آن در تعهد زناشویی داشته باشد، رضایت جنسی است [۸-۱۰]. رضایت جنسی یک مولفه مهم در ازدواج بوده و به رضایت زناشویی بسیار وابسته است. بنابراین رضایت جنسی بر بسیاری از ابعاد زندگی زناشویی از جمله تعهد زناشویی اثر می‌گذارد [۸]. رضایت جنسی به احساس دلپذیر بودن عمل جنسی یا نگرش مثبت فرد به رفتار جنسی اشاره دارد [۱۱]. رضایت جنسی به‌عنوان یک پاسخ برخاسته از ارزیابی فرد از رابطه جنسی‌اش محسوب می‌شود و شامل دریافتی است که فرد از ارضای نیازهایش و برآورده‌شدن انتظارات خود و همسرش دارد [۱۲]. ارتباطات جنسی همسران فرآیندی دوطرفه است که هر گونه اختلال در آن می‌تواند زمینه‌ای برای بروز مشکلات و متزلزل شدن کانون خانواده باشد.

اسماعیل شوانی * MSc

گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

کیانوش زهراکار PhD

گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

رضا قاسمی جوینه MSc

گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

شهريار درگاهی MSc

گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

چکیده

اهداف: یکی از عوامل موثر بر افزایش کیفیت زندگی زناشویی، میزان تعهد زناشویی در بین افراد متاهل است. هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش رضایت جنسی، سلامت معنوی، پریشانی روان‌شناختی و عزت نفس در تعهد زناشویی زنان دارای همسر جانباز بود.

ابزار و روش‌ها: در این پژوهش همبستگی، ۱۲۰ نفر از زنان دارای همسر جانباز شهر پیرانشهر در تابستان ۱۳۹۳ به‌شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به پرسش‌نامه‌های تعهد زناشویی، رضایت جنسی، سلامت معنوی، عزت نفس و پرسش‌نامه افسردگی، اضطراب و استرس (DASS-21) پاسخ دادند. داده‌های جمع‌آوری‌شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS 18 و آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: بین پریشانی روان‌شناختی با تعهد زناشویی رابطه منفی و معنی‌دار وجود داشت ($p < 0/01$). همچنین ارتباط بین عزت نفس، سلامت معنوی و رضایتمندی جنسی با تعهد زناشویی مثبت و معنی‌دار بود ($p < 0/01$). براساس نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام، متغیرهای پیش‌بین توانستند به‌طور معنی‌داری ۳۷٪ واریانس تعهد زناشویی را پیش‌بینی نمایند.

نتیجه‌گیری: پریشانی روان‌شناختی، عزت نفس، سلامت معنوی و رضایتمندی جنسی نقش مهمی در تعهد زناشویی ایفا می‌کنند.

کلیدواژه‌ها: تعهد زناشویی، سلامت جانبازان، همسران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۲/۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۱/۱۷

* نویسنده مسئول: s.showani@yahoo.com

افزایش پیدا می‌کند. در واقع ویژگی‌های روانی و شخصیتی افراد بر میزان رضایتمندی زناشویی و پای‌بندی به تعهداتشان تاثیر می‌گذارد و بین روان‌رنجورخویی با رضایت زناشویی ارتباط منفی و قوی وجود دارد [۲۱]. نتایج تحقیقات نشان می‌دهد افرادی که از پریشانی روان‌شناختی رنج می‌برند در زندگی زناشویی، رضایتمندی کمتری را گزارش می‌کنند و در صورت وجود مشکلات زناشویی به‌جای برخورد مناسب با مساله، شیوه‌ای غیرمناسب و ناسالم را برای حل مساله در پیش می‌گیرند [۲۰]. به‌طور مثال، در تحقیقی مشخص شد افرادی که به تعهد خود در زندگی زناشویی پای‌بند نیستند و به روابط فرازناشویی روی می‌آورند، مشکلات روان‌شناختی بیشتری را نیز گزارش می‌کنند [۲۴]. در تحقیقی دیگر بین افسردگی، اضطراب و استرس با رضایت زناشویی ارتباط منفی و معنی‌دار به‌دست آمد. در واقع افراد متاهلی که از افسردگی، اضطراب و استرس بیشتری رنج می‌برند، در نتیجه رضایت کمتری از زندگی زناشویی خود دارند [۲۲].

عزت نفس یکی دیگر از متغیرهای مهم و تاثیرگذار بر کیفیت زندگی زناشویی محسوب می‌شود [۲۷-۲۵]. عزت نفس پایین منجر به این می‌شود که فرد به‌جای اینکه بتواند یک رابطه عمقی با طرف مقابل داشته باشد، بیشتر ارتباط سطحی برقرار کند که در آن اعتماد و صمیمیت وجود ندارد و از کیفیت رابطه به میزان قابل توجهی کاسته می‌شود [۲۸]. برخورداری از عزت نفس بالا یا پایین می‌تواند نتایج قابل توجه روان‌شناختی بر فرد داشته باشد. زمانی که فرد از عزت نفس بالایی برخوردار است، در مواجهه با چالش‌ها یا مشکلات معمول در زندگی، به‌صورت کارآمدی مقابله می‌کند و در زندگی احساس سلامت و موفقیت بیشتری کرده و به‌صورت موثر به زندگی ادامه می‌دهد. در حالی که عزت نفس پایین در افراد منجر به انواع اختلالات روان‌شناختی همچون افسردگی و اضطراب می‌شود [۲۹]. محققان در پژوهش‌هایی نتیجه‌گیری کردند که احتمال ارتکاب به نقض تعهد در افراد متاهلی که از عزت نفس بالاتری برخوردارند، کاهش پیدا می‌کند؛ یعنی عزت نفس با پایداری و ثبات در زندگی زناشویی مرتبط است [۲۵].

با توجه به اهمیتی که تعهد زناشویی در زندگی زناشویی زوجها دارد و تاثیرات مثبتی که در ارتقای سلامت جامعه می‌گذارد، ضرورت اقداماتی برای بهبود کیفیت زندگی زناشویی به‌خصوص افزایش تعهد زناشویی را آشکار می‌سازد. با این حال جای تعجب است که با وجود اهمیت تعهد زناشویی به‌عنوان یکی از عوامل مهم و تاثیرگذار بر ثبات ازدواج، پژوهش‌های بسیار کمی در مورد آن وجود دارد. همچنین در ایران تحقیقات کمی در ارتباط با زنان دارای همسر جانباز انجام شده است، در حالی که زنان دارای همسر جانباز نقش مهمی در مراقبت و نگهداری از جانبازان دارند، در نتیجه انجام

وجود مشکلات در زمینه مسایل جنسی چه بسا به‌خاطر ترس و اضطراب، شرم و خجالت یا احساس بی‌کفایتی و گناه مخفی مانده و بیان نمی‌شوند و در بسیاری از مواقع، این مشکلات نهفته ممکن است خود را با علائم و عوارض دیگری مثل ناراحتی‌های جسمانی، افسردگی و نارضایتی از زندگی زناشویی و عدم تعهد زناشویی نشان دهند و زندگی زناشویی را تا مرز اختلافات شدید خانوادگی و طلاق پیش ببرند [۸].

سلامت معنوی نیز یکی از متغیرهای مهمی است که نقش مهم آن در بهبود تعهد زناشویی که یکی از مولفه‌های مهم کیفیت زندگی زناشویی محسوب می‌شود، در بسیاری از مطالعات نشان داده شده است [۱۳-۱۵]. اهمیت معنویت و رشد معنوی در انسان در چند دهه گذشته، به‌صورتی روزافزون توجه روان‌شناسان و متخصصان بهداشت روانی را به‌خود جلب کرده است. پیشرفت علم روان‌شناسی از یک سو و ماهیت پویا و پیچیده جوامع نوین از سوی دیگر، موجب شده است که نیازهای معنوی بشر در برابر خواسته‌ها و نیازهای مادی اهمیت بیشتری بیابند [۱۳]. سلامت معنوی به حالتی از بودن اشاره دارد که در نتیجه شناخت و رفتار فرد نسبت به خود، دیگران، خداوند و طبیعت، مثبت شده و فرد سرشار از حس هویت، رضایت، شادی، قناعت، زیبایی، عشق، احترام، صلح و آرامش درونی، هماهنگی و هدفمندی در زندگی می‌شود [۱۶]. معنویت موجب ایجاد آرامش، امنیت روانی، رهایی از احساس پوچی و تنهایی، معنایابی زندگی، امیدواری، رضامندی از زندگی و حمایت اجتماعی می‌شود. از این طریق، ظرفیت روان‌شناختی و توانایی مقابله با استرس‌ها و مشکلات افزایش یافته، موجب ارتقای سلامت روانی، جسمی و عمر طولانی‌تر می‌شود [۱۳]. در پژوهشی نشان داده شد که هر چه زوجها از سلامت معنوی بیشتری برخوردار باشند، در نتیجه از تعارضات زناشویی کمتری رنج می‌برند و از توانمندی بیشتری برای حل تعارضات بین‌فردی برخوردارند [۱۴]. در پژوهشی دیگر نتایج نشان داد که رابطه بین هوش معنوی و سلامت معنوی با کیفیت زندگی و رضایت زناشویی در افراد متاهل مثبت است. در واقع، معنویت به‌دلیل بهره‌مندی از مجموعه‌ای از منابع و ظرفیت‌ها به افزایش کیفیت زندگی افراد به‌خصوص در حیطه زندگی زناشویی کمک اساسی می‌کند [۱۳]. تحقیقات دیگر نیز بیانگر آن هستند که سلامت معنوی منجر به ارتقای کیفیت زندگی زناشویی و پایداری ازدواج در افراد متاهل می‌شود [۱۷، ۱۸]. علاوه بر سلامت معنوی، برخی از عوامل مانند افسردگی، اضطراب و استرس که منجر به پریشانی روان‌شناختی در افراد می‌شود نیز می‌توانند در کیفیت زندگی زناشویی نقش مهمی داشته باشند [۲۳-۱۹]. نتایج تحقیقی نشان داد هر چه افراد از سلامت روانی بالاتری برخوردار باشند، در نتیجه تعهد زناشویی و وفای به عهد نیز در آنها

مطالعات به منظور بررسی عوامل موثر بر بهبود کیفیت زندگی زناشویی و پایداری ازدواج در خانواده‌های افراد جانباز و تلاش برای شناخت پیش‌آیندهای آن امری ضروری است. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش رضایت جنسی، سلامت معنوی، پریشانی روان‌شناختی و عزت نفس در تعهد زناشویی زنان دارای همسر جانباز انجام شد.

ابزار و روش‌ها

روش پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. تعداد ۱۲۰ زن دارای همسر جانباز در شهر پیرانشهر (استان ارومیه) در تابستان ۱۳۹۳ به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. از آنجایی که در تحقیقات همبستگی حداقل حجم نمونه ۵۰ نفر پیشنهاد شده است [۳۰]، برای افزایش اعتبار بیرونی، ۱۲۰ آزمودنی انتخاب شد. شیوه انتخاب نمونه به این ترتیب بود که از طریق اداره بنیاد شهید شهر پیرانشهر با زانی که همسر آنها جانباز بود، دیدار به عمل آمد و پرسش‌نامه‌های تحقیق برای پاسخ‌دهی با محدوده زمانی ۲۰ دقیقه در اختیار آنها قرار گرفت. در ضمن اطمینان‌دهی در مورد محرمانه ماندن اطلاعات و آماده‌ساختن افراد نمونه تحقیق از لحاظ روحی و روانی برای شرکت در پژوهش از نکات اخلاقی رعایت شده در پژوهش بود. به منظور جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز از پرسش‌نامه‌های ذیل استفاده شد:

پرسش‌نامه تعهد زناشویی: این پرسش‌نامه میزان پای‌بندی افراد به همسر و ازدواجشان و ابعاد آن را اندازه‌گیری می‌کند. این آزمون توسط *D/مز* و جونز تهیه شده و سه بُعد تعهد زناشویی یعنی تعهد شخصی، تعهد ساختاری و تعهد اخلاقی را اندازه‌گیری می‌نماید. پاسخ این سؤالات در مقیاس پنج‌درجه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم است. نمره بیشتر نشانگر تعهد زناشویی بالاتر است. طی یک پژوهش، پایایی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای خرده‌مقیاس‌های تعهد شخصی، تعهد اخلاقی، تعهد ساختاری و نمره کلی پرسش‌نامه به ترتیب ۰/۶۶، ۰/۷۶، ۰/۷۸ و ۰/۸۷ به دست آمد [۱۸]. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ نمره کل تعهد زناشویی ۰/۷۱ محاسبه شد.

پرسش‌نامه سلامت معنوی: پرسش‌نامه سلامت معنوی که توسط *پولوتزین و الیسون* ساخته شده، شامل ۲۰ عبارت است که دو خرده‌مقیاس سلامت مذهبی و سلامت وجودی را می‌سنجد. با جمع نمره سلامت مذهبی و سلامت وجودی، نمره سلامت معنوی به دست می‌آید. پاسخ این سؤالات در مقیاس شش‌درجه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم است و نمره بیشتر نشانگر سلامت معنوی بالاتر است. طی یک پژوهش، ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۰/۸۲ به دست آمد [۳۱]. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ نمره کل سلامت معنوی ۰/۷۵ محاسبه شد.

پرسش‌نامه افسردگی، اضطراب و استرس (DASS-21): پرسش‌نامه DASS-21 دارای ۲۱ سؤال است که سه شاخص مهم پریشانی روان‌شناختی یعنی افسردگی، اضطراب و استرس را براساس ۷ سؤال و به شیوه لیکرت چهاردرجه‌ای (هیچ‌وقت، کمی، گاهی، همیشه) مورد سنجش قرار می‌دهد. طی یک پژوهش، خصوصیات روان‌سنجی این پرسش‌نامه برای جمعیت ایرانی معتبر گزارش شد [۳۲]. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۰ به دست آمد.

مقیاس عزت نفس روزنبرگ: این مقیاس برای اندازه‌گیری عزت نفس تهیه شده که یکی از پرکاربردترین ابزارها در این زمینه بوده و دارای اعتبار و روایی بالایی است و شامل ۱۰ عبارت است که ۵ عبارت آن به شکل مثبت و ۵ عبارت به شکل منفی ارایه شده است. دامنه نمرات از صفر تا ۳۰ است و نمره بیشتر نشان‌دهنده عزت نفس بالاتر است. طی یک بررسی ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۸۵ به دست آمده است [۳۳]. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۰ به دست آمد.

پرسش‌نامه رضایت جنسی: این پرسش‌نامه شامل ۱۹ سؤال است. ۱۸ سؤال با طیف چهارگزینه‌ای (همیشه، گاهی اوقات، به ندرت، هیچ‌وقت) و نمره‌های یک تا ۴ است. سؤال ۱۹ در طیف لیکرت (بسیار ناراضی، بی‌تفاوت، بسیار راضی) و از نمره‌های صفر تا ۱۰ است. نمره بالاتر نشان‌دهنده رضایت جنسی بیشتر زوجین است. روایی محتوایی و ضریب پایایی با آزمایی این پرسش‌نامه برای جمعیت ایرانی معتبر گزارش شد [۸]. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ به دست آمد.

داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS 18 و آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام تجزیه و تحلیل شدند؛ به این صورت که برای بررسی روابط بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون و برای پیش‌بینی تعهد زناشویی براساس متغیرهای پیش‌بین از رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شد. سلامت روان، عزت نفس، سلامت معنوی و رضایت جنسی به‌عنوان متغیرهای پیش‌بین و تعهد زناشویی به‌عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

۱۲۰ زن دارای همسر جانباز با میانگین سنی $48/15 \pm 3/15$ سال در پژوهش شرکت کردند. ۷۸ نفر (۶۵٪) از افراد نمونه دارای تحصیلات زیر دیپلم، ۳۱ نفر (۲۶٪) دارای سطح تحصیلات دیپلم و ۱۱ نفر (۹٪) دارای تحصیلات بالای دیپلم بودند. رابطه بین متغیر تعهد زناشویی با سلامت معنوی، رضایت جنسی و عزت نفس، مثبت و معنی‌دار بود ($p < 0/01$)؛ بدین معنی که با افزایش این متغیرها تعهد زناشویی افزایش می‌یابد. همچنین رابطه

پریشانی روان‌شناختی وارد مدل شدند. ضریب تاثیر عزت نفس، سلامت معنوی و رضایت جنسی به ترتیب ۰/۲۸، ۰/۴۶ و ۰/۵۶ بود که تعهد زناشویی را به صورت مثبت پیش‌بینی نمودند. همچنین ضریب تاثیر پریشانی روان‌شناختی ۰/۴۶- بود که تعهد زناشویی را به صورت منفی پیش‌بینی نمود ($p=0/001$). متغیرهای پیش‌بین ۳۷٪ واریانس تعهد زناشویی را به طور معنی‌داری پیش‌بینی نمودند.

منفی و معنی‌داری بین پریشانی روان‌شناختی با تعهد زناشویی وجود داشت که نشان می‌داد با افزایش پریشانی روان‌شناختی مقدار تعهد زناشویی کاهش می‌یابد (جدول ۱).
براساس نتایج رگرسیون گام‌به‌گام، عزت نفس همبستگی بالا و معنی‌داری با تعهد زناشویی داشت و در مرحله اول وارد مدل شد. همچنین در مراحل بعد، به ترتیب سلامت معنوی، رضایت جنسی و

جدول ۱) میانگین نمرات متغیرهای تعهد زناشویی، پریشانی روان‌شناختی، سلامت معنوی، رضایت جنسی و عزت نفس در همسران جانبازان و ماتریس همبستگی بین متغیرها ($p<0/05$; ** $p<0/01$)

متغیرها	میانگین آماری	۱	۲	۳	۴	۵
۱- تعهد زناشویی	۱۵۷/۲۰±۳۱/۹۰	۱				
۲- پریشانی روان‌شناختی	۳۸/۵۲±۱۰/۹۰	-۰/۴۲**	۱			
۳- سلامت معنوی	۱۰۹/۱۵±۱۲/۴۰	۰/۴۱**	-۰/۳۵**	۱		
۴- رضایت جنسی	۵۹/۶۳±۱۲/۶۶	۰/۵۲**	-۰/۴۵**	-۰/۴۰*	۱	
۵- عزت نفس	۳۵/۳۵±۵/۲۰	۰/۵۲**	-۰/۴۷**	۰/۴۲**	۰/۷۴**	۱

بحث

مشکلات زوجین و بی‌وفایی در بین آنها ناشی از عدم توجه به مسایل جنسی و رضایت از رابطه جنسی است [۳۴، ۳۷]. یافته دیگر پژوهش حاضر نشان داد که بین سلامت معنوی و تعهد زناشویی ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود دارد. تحقیقاتی که توسط دخت و همکاران [۱۳]، زارعی و احمدی‌سرخونی [۱۴] و علی‌کرمی و همکاران [۱۵] انجام شد، نشان دادند که معنویت نقش مثبت و مهمی در افزایش تعهد زناشویی به‌عنوان یکی از مولفه‌های مهم کیفیت زندگی زناشویی دارد که با نتایج تحقیق حاضر مطابقت دارد؛ یعنی افراد با سلامت معنوی بالا در زندگی زناشویی نسبت به همسر خود متعهدتر هستند. با توجه به اینکه دین و معنویت، خود ترویج‌کننده تعهد چه در رابطه زناشویی و چه در روابط انسانی دیگر است، لذا زوجین پای‌بندی و تعهد در رابطه زناشویی را به دید یک هدف معنوی و مقدس نگریسته و ارزش‌های دینی خود را به‌عنوان نقشه راه زندگی زناشویی قرار می‌دهند [۳۸]. معنویت و اندیشه‌های معنوی با عمق‌بخشیدن به زندگی و القای امیدواری و همچنین معنی‌بخشیدن به مشکلات زندگی زناشویی باعث بهره‌مندی زوجین از نقاط مثبت زندگی خود شده که همین امر نقش مهمی در تعهد زوجین نسبت به رابطه زناشویی‌شان دارد. زندگی توأم با معنویت و دینداری باعث می‌شود تا افراد ارزش‌های مهمی مانند توجه به نیازها و رفاه دیگران را در خود پرورش داده و زندگی هدفمندی را برای خود رقم بزنند [۳۹]. در نتیجه معنویت باعث تحکیم پیوند زناشویی زوجین می‌شود.

همچنین براساس نتایج تحقیق حاضر، ارتباط منفی و معنی‌داری بین پریشانی روان‌شناختی با تعهد زناشویی وجود داشت. افرادی که از پریشانی روان‌شناختی کمتری رنج می‌برند، نسبت به همسر خود متعهدتر هستند که با نتایج تحقیقات کریمیان و همکاران [۱۹]،

هدف از پژوهش حاضر، بررسی عوامل پیش‌بین تعهد زناشویی در زنان دارای همسر جانباز بود. نتایج تحقیق نشان داد که بین رضایت جنسی و تعهد زناشویی ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود دارد که با نتایج تحقیقات شاه‌سیا و همکاران [۸]، بیزر [۹] و زانگ و تی‌سانگ [۱۰] همخوان است. در واقع زمانی که افراد رضایت جنسی بالاتری را گزارش می‌دهند در نتیجه از تعهد زناشویی بیشتری نیز برخوردارند. با توجه به اینکه رابطه جنسی از لحاظ اهمیت در ردیف مهم‌ترین مسایل زندگی زناشویی محسوب می‌شود، می‌تواند منعکس‌کننده رضایت زوج از جنبه‌های دیگر رابطه باشد، لذا مقیاس خوبی از سلامتی و تندرستی کلی روابط زوجین است [۳۴]. با توجه به اینکه رابطه جنسی یکی از مهم‌ترین ابعاد ارتباطی بین زن و شوهر است، می‌توان گفت که افراد با برآورده‌شدن نیازهای اصلی خود به‌خصوص نیاز جنسی و برقراری رابطه جنسی ارضاکنده که از مولفه‌های مهم تاثیرگذار بر صمیمیت بین زوجین به‌شمار می‌رود [۹]، رابطه فیزیکی و روانی غنی با همسر خود برقرار کرده که همین امر در بهبود کیفیت رابطه زناشویی و بالطبع پای‌بندی به زندگی زناشویی زوجین کمک می‌کند. اگر رابطه جنسی رابطه‌ای ارضاکنده برای زوجین باشد مانع بسیاری از مسایل و ناسازگاری‌های هیجانی، زناشویی و تعارضات زوجین شده که خود نقش مهمی در پویایی و پایداری و همچنین تعهد در رابطه زناشویی دارد [۳۵]. همچنین می‌توان بیان داشت که رابطه بین رضایت جنسی و تعهد زناشویی رابطه‌ای دوجانبه است؛ یعنی علاوه بر اینکه کاهش در رضایت‌مندی زوجین از رابطه جنسی باعث کاهش در تعهد زناشویی می‌شود، کاهش در تعهد زناشویی کاهش در رضایت جنسی را در پی دارد [۳۶]. با توجه به تحقیقات، بسیاری از

و زنان در ارتباط با تعهد زناشویی و متغیرهای مشابه، تحقیقات مقایسه‌ای صورت گیرد.

نتیجه‌گیری

رضایت جنسی، سلامت معنوی، سلامت روان و عزت نفس منجر به افزایش تعهد زناشویی و به تبع آن پایداری ازدواج در زنان دارای همسر جانباز می‌شود.

تشکر و قدردانی: در پایان، محققان بر خود لازم می‌دانند که از همه عزیزانی که در این پژوهش ما را یاری نمودند، از جمله تمامی زنان متاهل شرکت‌کننده در این پژوهش، نهایت تشکر و قدردانی را داشته باشند.

تاییدیه اخلاقی: اطمینان‌دهی در مورد محرمانه‌ماندن اطلاعات و آماده‌ساختن افراد نمونه تحقیق از لحاظ روحی و روانی برای شرکت در پژوهش از نکات اخلاقی رعایت‌شده در این پژوهش بود.

تعارض منافع: موردی از طرف نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی: اعتبار مالی این پژوهش توسط نویسندگان تامین شده است.

منابع

- 1- Bahreinian SA, Borhani H. Mental health in group of war veterans and their spouses in Qom. Res Med. 2003;27(4):305-12. [Persian]
- 2- Delpisheh A, Mansoorian M, Babakhani A, Bahamin GH, Bidel Z, Behzadifar M, et al. Comparison the general health of veterans in Ilam city with their wives. Iran J War Public Health. 2014;6(21):27-33. [Persian]
- 3- Khaghanizadeh M, Sirati Nir M. Influence of individual, familial and socioeconomic factors on severity of psychiatric symptoms in veterans with mental disorders. Iran J Mil Med. 2005;6(1):33-7. [Persian]
- 4- Hui S, Lindsey CR, Elliott TR. Church attendance and marital commitment beliefs of undergraduate women. J Appl Soc Psychol. 2007;37(3):501-14.
- 5- Impett EA, Beals KP, Peplau LA. Testing the investment model of relationship commitment and stability in a longitudinal study of married couples. Curr Psychol. 2002;20(4):312-26.
- 6- Adams JM, Jones WH. The conceptualization of marital commitment: An integrative analysis. J Personality Soc Psychol. 1997;72(5):1177-96.
- 7- Shakarami M, Zahrakar K, Mohsenzadeh F. Mediating role of conflict resolution styles on the relation between sexual satisfaction and interpersonal cognitive distortions with marital commitment. Res Psychol Health. 2014;8(2):51-60. [Persian]
- 8- Shahsia M, Bahrami F, Mohebi S. Surveying the relation between sexual satisfaction and marital commitment in couples of Shahrereza city. J Fundam Ment Health. 2009;11(3):233-8. [Persian]
- 9- Byers ES. Relationship satisfaction and sexual satisfaction: A longitudinal study of individuals in long-term relationships. J Sex Res. 2005;42(2):113-8.

خواجه و همکاران [۲۰]، جو/نمرد و محمدی [۲۱]، سلیمی و طیبی [۲۲] و افوی و همکاران [۲۳] مطابقت دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که وجود صمیمیت در رابطه زناشویی از مولفه‌های مهم در سلامت روان محسوب می‌شود که در تعهد زناشویی نقش بسزایی دارد. همچنین افرادی که به‌لحاظ روانی در سطح مطلوبی هستند بیشتر میل به ارتباط با دیگران به‌خصوص با همسر خود دارند [۴۰]. به‌طور کلی پریشانی روان‌شناختی باعث بروز مشکلاتی در برقراری رابطه بین‌فردی می‌شود. در واقع افرادی که از سلامت روان‌شناختی بالاتری برخوردارند نسبت به همسر و زندگی زناشویی خود احساس مسئولیت کرده و به‌جای پیمان‌شکنی و دل‌زدگی، از مهارت‌ها و راهبردهای مناسب حل مساله برای مقابله کارآمد با مشکلات زناشویی و خانوادگی بهره می‌گیرند.

سرانجام نتایج تحقیق نشان داد که بین عزت نفس و تعهد زناشویی ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود دارد که با تحقیقات شکلفورد [۲۵] و سوان و همکاران [۲۶] همسو است. افراد متاهلی که دارای عزت نفس بیشتری هستند، از تعهد زناشویی بالاتری نیز برخوردارند. این نتیجه را می‌توان از چندین جهت تبیین کرد؛ اول اینکه عزت نفس و خودباوری در رابطه زناشویی پیش‌بینی‌کننده قوی برای رضایتمندی زناشویی است [۲۷] که لازمه تعهد در رابطه زناشویی به‌حساب می‌آید. همچنین توجه به نقاط مثبت خود و زندگی مشترک، امیدواری را در افراد بیشتر می‌کند و با ارتقای حس خودارزشمندی، رابطه زوجی نیز غنی شده و ارتباط بین زن و شوهر گرم و صمیمی می‌شود. زوج‌ها با عزت نفس بالا در موقعیت‌های مختلف زندگی و در برابر سختی‌ها و نامالایمات دارای توانمندی بهتری برای مواجهه با این مسایل هستند و در نتیجه از پای‌بندی و تعهد زناشویی بیشتری نیز برخوردار خواهند بود. با توجه به اینکه عزت نفس افراد در بافت رابطه زوجی وابسته به صمیمیت زناشویی است، لذا رابطه گرم زوجی، عنصری مهم در تعهدات زناشویی محسوب می‌شود.

نتایج رگرسیون گام‌به‌گام نیز نشان داد که متغیرهای پیش‌بین می‌توانند به‌طور معنی‌داری ۳۷٪ واریانس متغیر ملاک یعنی تعهد زناشویی را پیش‌بینی نمایند که نشانگر اهمیت مولفه‌های روانی، معنوی و زناشویی در تبیین تعهد زناشویی به‌عنوان یکی از ابعاد مهم کیفیت زندگی زناشویی در زنان دارای همسر جانباز است. نتایج تحقیق حاضر نشانگر اهمیت رضایت جنسی، سلامت معنوی، پریشانی روان‌شناختی و عزت نفس در پیش‌بینی تعهد زناشویی در زنان دارای همسر جانباز است.

پژوهش حاضر روی زنان دارای همسر جانباز شهر پیرانشهر در سال ۱۳۹۳ انجام شده است و باید در تعمیم نتایج تحقیق حاضر به سایر جوامع آماری احتیاط کرد. پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌هایی مشابه در سایر جوامع آماری انجام شود. همچنین به‌منظور مقایسه مردان

- 24- Jones DN, Weiser DA. Differential infidelity patterns among the Dark Triad. *Personal Individ Diff*. 2014;57:20-4.
- 25- Shackelford TK. Self-esteem in marriage. *Personal Individ Diff*. 2001;30(3):371-90.
- 26- Swann WB, Hixon JJ, Ronde ChDL. Embracing the bitter "Truth": Negative self-concepts and marital commitment. *Psychol Sci*. 1992;3(2):118-21.
- 27- Yadalijamaloye Z, Khaledian M, KamarZarin H, Shoshtari M, Ahrami R. Relationships between self-esteem and marital satisfaction among women. *Psychol Behav Sci*. 2013;2(3):124-9.
- 28- Jonovska S, Jengic VS, Zupancić B, Klaric M, Klaric B, Marinovic M, et al. The relationships between self-esteem, emotional reactions and quality of life in pediatric locomotory trauma patients. *Coll Antropol*. 2009;33(2):487-94.
- 29- Sowislo JF, Orth U. Does low self-esteem predict depression and anxiety? a meta-analysis of longitudinal studies. *Psychol Bull*. 2013;139(1):213-40.
- 30- Eng J. Sample size estimation: how many individuals should be studied?. *Radiology*. 2003;227(2):309-13.
- 31- Allahbakhshian M, Jaffarpour M, Parvizy S, Haghani H. A survey on relationship between spiritual wellbeing and quality of life in multiple sclerosis patients. *Zahedan J Med Res*. 2010;12(3):29-33. [Persian]
- 32- Sahebi A, Asghari MJ, Salari RS. Validation of depression anxiety and stress scale (DASS-21) for an Iranian population. *Dev Psychol*. 2007;4(1):1-14. [Persian]
- 33- Ahmadi H, Poorsharifi H. The role of news source on individuals persuasion with moderation of attitude to news source, gender and self-esteem. *Soc Cogn*. 2013;2(3):7-18.
- 34- Ziaee T, Jannati Y, Mobasheri E, Taghavi T, Abdollahi H, Modanloo M, et al. The relationship between marital and sexual satisfaction among married women employees at Golestan nniversity of medical sciences, Iran. *Iran J Psychiatry Behav Sci*. 2014;8(2):44-51.
- 35- Givertz M, Segrin C, Hanzal A. The association between satisfaction and commitment differs across marital couple types. *Commun Res*. 2009;36(4):561-84.
- 36- Stanley SM, Markman HJ. Assessing commitment in personal relationships. *J Marriage Fam*. 1992;54(3):595-608.
- 37- Stets JE, Hammons SA. Gender, control, and marital commitment. *J Fam Issue*. 2002;23(1):3-25.
- 38- Larson LE, Goltz JW. Religious participation and marital commitment. *Rev Relig Res*. 1989;30(4):387-400.
- 39- Waite LJ, Luo Y, Lewin AC. Marital happiness and marital stability: Consequences for psychological well-being. *J Soc Sci Res*. 2009;38(1):201-12.
- 40- Choi H, Marks NF. Marital conflict, depressive symptoms, and functional impairment. *J Marriage Fam*. 2008;70(2):377-90.
- 10- Zhang H, Tsang SKM. Relative income and marital happiness among Urban Chinese women: The moderating role of personal commitment. *J Happiness Stud*. 2012;14(5):1575-84.
- 11- Oriol J. Sexual pleasure as a human right: harmful or helpful to women in the context of HIV/AIDS?. *Women Stud Int Forum*. 2005;28(5):392-404.
- 12- Offman A, Mattheson K. Sexual compatibility and sexual functioning in intimate relationships. *Can J Hum Sex*. 2005;14(1-2):31-9.
- 13- Hosseindokht A, Fathi-Ashtiani A, Taghizadeh ME. Relation between spiritual intelligence and spiritual wellbeing with quality of life and marital satisfaction. *Psychol Relig*. 2013;6(2):57-74. [Persian]
- 14- Zarei E, Ahmadsarkhooni T. Relationships Between Spiritual Quotient and Marital Satisfaction Level of Men, Women and Couples Referred to Consultancy Centers of BandarAbbas.Iran] *PsychiatryBehavSci*. 2013;7(1):45-50.
- 15- Alikarami S, Mousava-moghdam SR, Kikhavani S. Examine the spiritual health relationships and marital satisfaction among fewer than five years couples in sarableh. *J Soc Issue Humanit*. 2015;3(8):263-8.
- 16- Amjad F, Bokharey IZ. The impact of spiritual wellbeing and coping strategies on patients with generalized anxiety disorder. *J Muslim Ment Health*. 2014;8(1):21-38.
- 17- Finchman FD, Beach SH, Lambert N, Stillman T, Braithwait S. Spiritual behaviors and relationship satisfaction: A critical analysis of the role of prayer. *J Soc Clin Psychol*. 2008;27(4):362-88.
- 18- Mohammadi B, Zahrakar K, Davarniya R. Investigation into the role of religiosity and its dimensions in predicting of marital commitment of personnel of state welfare organization of north Khorasan. *Relig Health*. 2014;2(1):15-24. [Persian]
- 19- Karimain N, Karimi Y, Bahmani B. Surveying the metal health dimensions and guilty feeling with marital commitment of married people. *J Fam Counsel Psychother*. 2011;1(2):243-56. [Persian]
- 20- Khajeh A, Goodarzi M, Soleimani F. The relation of psychological wellbeing and marital quality and the dimensions of the married students. *Indian J Sci Res*. 2014;7(1):534-8.
- 21- Javanmard GhH, Mohammadi Garegozlo R. The study of relationship between marital satisfaction and personality characteristics in Iranian families. *Procedia-Soc Behav Sci*. 2013;84:396-99.
- 22- Salimi SH, Tayebi A. A survey on relationships between mental health related factors (stress, depression, anxiety) and marital satisfaction in hemodialysis patients. *Nephro-Urology Mon*. 2010;2(2):335-44.
- 23- Ofovwe CE, Ofili AN, Ojetu OG, Okosun FE. Marital satisfaction, job satisfaction and psychological health of secondary school teachers in Nigeria. *Health*. 2013;5(4):663-8.